

De kelners van Putten, hun persoonlijk leven (3, slot)

Albert Rubrech

In de vorige nummers van 'De Graver' hebt u kunnen lezen over de eerste 19 van de 38 kelners van Putten.

19. *Johan Roeckman werd in 1628 kelner. In Munster stond zijn geboortehuis. Hoewel hij hier al een tijdje als onderkelner had gewerkt, had hij moeite met de Veluwe mentaliteit wat betreft het bestuur. Hij kreeg financiële problemen met de Heren Staten van Gelderland. Hij weigerde 300 gulden te betalen voor hulp van verdreven predikanten uit Duitsland, kreeg een aanmaning waar hij zelfs geen antwoord op gaf. Op enige Renkomse goederen werd beslag gelegd. Ook dat hielp niet, hij reageerde zo ontactisch dat een arrestatiebevel werd uitgevaardigd. Ook de abt van het klooster in Paderborn was niet erg over hem te spreken. De abt kwam zelf naar Putten om orde op zaken te stellen, maar erg gemakkelijk ging dat niet. Het Gelderse bestuur verscherpte anti-katholieke "ordonnanties". Men werd daar mede wantrouwig, omdat er toen 4 monniken op de Kelnarij woonden. Het werd hen verboden enige vorm van zielzorg uit te oefenen. Zij moesten dit schriftelijk ondertekenen. Enige boeken over de inventarissen en registers werden in beslag genomen.
De abt had er genoeg van en op 03-06-1635 kreeg Johan Roeckman zijn ontslag. De abt met 2 paters nam tot 1637 de leiding over.*
20. *Over het beleid van Rutger Fleitman is weinig bekend. Hij was vaak weg. Hij was kelner van 1638 tot 1647.*
21. *Ook over Johan ten Kate, kelner van 1647 tot 1654, is niet veel bekend.*
22. *Meinwercus Offers was kelner van 1654 tot 1663. Hij was historisch voor Putten van weinig betekenis.*
23. *Johan van der Beecke was vrijwel onbekend.*

24. Paulus Haver werd kelner in 1672, het beruchte rampjaar, met oorlogsgeweld en Franse bezetting. Hij werd in 1677 in Paderborn tot abt gekozen. Twee jaar later stierf hij al na deze eervolle keuze.

De volgende kelners, nrs. 25 t/m 27, Hendrik Steinike, Gregorius Busch en Meinwerk Muller, worden in de geschiedenis alleen met hun namen bekend. Dat geldt echter niet voor hun opvolger.

28. Liborius Molitor was een bekende theoloog en werd in 1709 benoemd. Hij heeft een straatnaam in Putten gekregen.

Er zijn veel brieven van hem bewaard gebleven. Zijn grote verdienste was vooral de reorganisatie van het uit vele honderden stukken bestaande archief.

Hierover is uitvoerig geschreven in de 4 nummers van "De Graver" van 2005. Dr. G.A. van Schouwen schreef hierover zijn proefschrift, 9 juli 1909, Rijksuniversiteit Leiden.

29. Winnimarus Knipschildt werd na zijn priesterwijding onderkelner te Putten. 3 oktober 1705. Een actieve man, die daarbij ook nog zielzorgwerk deed in Barneveld. Kennelijk een bijzondere figuur, want in 1728 koos men hem in Paderborn tot abt. Hij werd ook tot bisschop gewijd. In 1732 overleed hij.
30. Johan Maes was een gewaardeerd kelner maar binnen 2 jaar is hij overleden.
31. Ook Franciscus Griesen was niet de eerste de beste, zoals verscheidene voorgangers werd hij abt in Paderborn, een belangrijke functie.
32. Kristiaan Reberman werd benoemd in 19-08-1741, maar beging een ernstige blunder: hij verkocht namelijk alle rechten en plichten die de Kelnarij had op de parochie Putten aan een zekere Lubbert Torck, vrijheer van Rosendaal en Pettekum. In 1760 werd hij vervangen.
33. Johan Bernholz was een onbekende figuur.

34. Liborius Cothman stierf in 1773. De rekening van de onkosten voor zijn begrafenis in de kerk van Putten (de oude kerk) is in een archiefstuk bewaard gebleven.
35. Joachim Potente
36. Meinwerk Posteer 1777. In de Oude Kerk in Putten ligt nog een gedeelte van zijn grafsteen.
37. Andreas Stümmel overleed op 19-04-1801.
38. Antonius Picard, laatste kelner van Putten vanaf 1801, later pastoor van de parochie Putten. Hij ging 27-06-1842 met pensioen en overleed datzelfde jaar.. Zijn graf is te vinden op het R.K. Kerkhof in Achterveld. Over het einde van de Kelnarij, dat hij helemaal meemaakte, is een artikel geschreven in "De Graver" 2002-02.

Uit de ARNHEMSE COURANT van 24 juli 1845 no. 148:

In den Jare 1800 vijf en veertig den derden Julij, ten verzoeke van den heer mr. GERRIT ABRAHAM DE MEESTER, advocaat, wonende te Harderwijk, in zijne hoedanigheid van Curator in de onbeheerde nalatenschap van wijlen den heer **ANTONIUS PICARD**,

In leven rustend R.K. Pastoor, gewoon hebbende en overleden te Putten, ten dezen woonplaats kiezende ten Kantore van zijnen gestelden Procureur Mr. HENRI JEAN KRONENBERG, wonende te Arnhem, en ter voldoening aan het, op den dertigsten Julij jongstleden, door de Arrondissements Regtbank te Arnhem gegeven bevel, heb ik ondergeteekende NICOLAAS ANTONIUS GEURTS, Eerste Deurwaarder bij de Arrondissements Regtbank, te Arnhem, wonende aldaar, in de Korte Nieuwstad, Wijk E, No. 203, 'op nieuw Gedagvaard, alle zoo bekende, als onbekende of afwezige belanghebbenden bij voormelde onbeheerde nalatenschap,

De Kelnarij van Putten is een

lange, bijzondere historie. Er zou veel meer over te schrijven zijn, maar dan moet je gaan spitten in de meer dan 900 archiefstukken, een tijdrovend en erg moeilijk werk.

De geschiedenis van de R.K. Parochie Putten is verder beschreven in een boek van Gérard Hollanders en ligt voor de laatste 50 jaar vast in 47 gebonden boeken met alle parochiebladen van 1965 tot heden. En wat er de komende 100 jaar gaat gebeuren? God weet het!

+++